

Motion till riksdagen 2018/19:1187

av **Leif Nysmed m.fl. (S)**

Omtag för nollvision om dödsolyckor på arbetsplatserna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om dödsolyckor på arbetsplatserna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För alla som går till jobbet, anställda eller företagare, bör rätten att få komma hem efter arbetsdagen vara okränkbar. Varje år dör trots det ungefär en person i snitt per vecka i en arbetsolycka. Det är oacceptabelt att dödsfallen i arbetet tillåts stabiliseras på en så hög nivå.

Utöver de som dör i arbetsolyckor finns ett stort antal dödsfall som är arbetsrelaterade. Det kan t.ex. röra sig om personer som tidigare under sitt arbetsliv kommit i kontakt med asbest, kvartsdamm och andra cancerogena ämnen, men också personer som väljer att avsluta sitt liv för tidigt på grund av den psykosociala belastning som arbetslivet kan utgöra. Varje år dör hundratals personer på grund av detta. Även sjukdomsrelaterade dödsfall kan bero på arbetsmiljöfaktorer.

2016 tog den socialdemokratiskt ledda regeringen tillsammans med parterna initiativ till en nollvision om dödsolyckor i arbetet. Nollvisionen tillsammans med det handlingsprogram som då presenterades var ett välkommet krafttag mot flera utsatta branscher. Tyvärr har vi ännu inte sett någon större effekt för arbetsmarknaden som helhet, då dödsolyckorna håller sig på en stabil nivå över tid.

Tittar vi på andelen arbetsolyckor så kan vi utifrån Arbetsmiljöverkets statistik konstatera att andelen arbetsplatsolyckor ökar i förhållande till arbetskraftens storlek under åren 2006–2017, en mycket, mycket oroande utveckling.

Vi ser flera angreppssätt mot dålig arbetsmiljö. Risker för att råka ut för sanktion när man fuskar med arbetsmiljön behöver öka. Därför behövs mer resurser till myndighetssamverkan mellan Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, polisen,

Skatteverket och Migrationsverket. Utredningar om arbetsmiljöbrott behöver slutföras, inte hamna på hyllan.

Samtidigt behöver organisationen för preventiva insatser stärkas. Det skulle bland annat kunna ske genom statligt stöd för utbildning av skyddsombud, ökad information om arbetsmiljö på yrkesprogram och yrkesvux.

Preventiv företagshälsa

Dagens lagstiftning resulterar i att företagshälsovården finns till för den anställde på avrop snarare än i ett preventivt syfte. Företagshälsovården kopplas ofta in då olyckan varit framme eller besvären framträtt. Då andelen arbetsrelaterade olyckor och dödsfall är hög behöver lagen förändras.

Enligt Sveriges företagshälsor omfattas cirka 65 % av de sysselsatta i Sverige av företagshälsovård. 1,4 miljoner anställda är helt utan företagshälsovård i dag; cirka hälften av dessa arbetar i företag med mindre än 50 anställda. Vi ser också att de medicinska kontrollerna vid exponering av bland annat kemiska ämnen, vibrationer och kvarts inte genomförs i den utsträckning som AFS 2005:6 kräver.

Vi vill se en företagshälsovård som arbetar preventivt i högre grad än idag. Från nyanställd till pensionär ska företagshälsovården vara återkommande. För att få full kännedom om eventuella arbetsmiljöproblem ser vi också att företagshälsovården ska vara närvarande på arbetsplatsen för att finna brister i exempelvis arbetets organisering och ergonomi. En ny lag om företagshälsovård behöver säkerställa att avtal om företagshälsovård är obligatoriskt för företag med anställda.

Företagshälsovården ska arbeta preventivt och promotivt, arbeta för förbättrad ergonomi och minskad stress, besöka arbetsplatser och följa upp brister som uppdagats.

Leif Nysmed (S)

Björn Petersson (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Teres Lindberg (S)

Kadir Kasirga (S)

Magnus Manhammar (S)